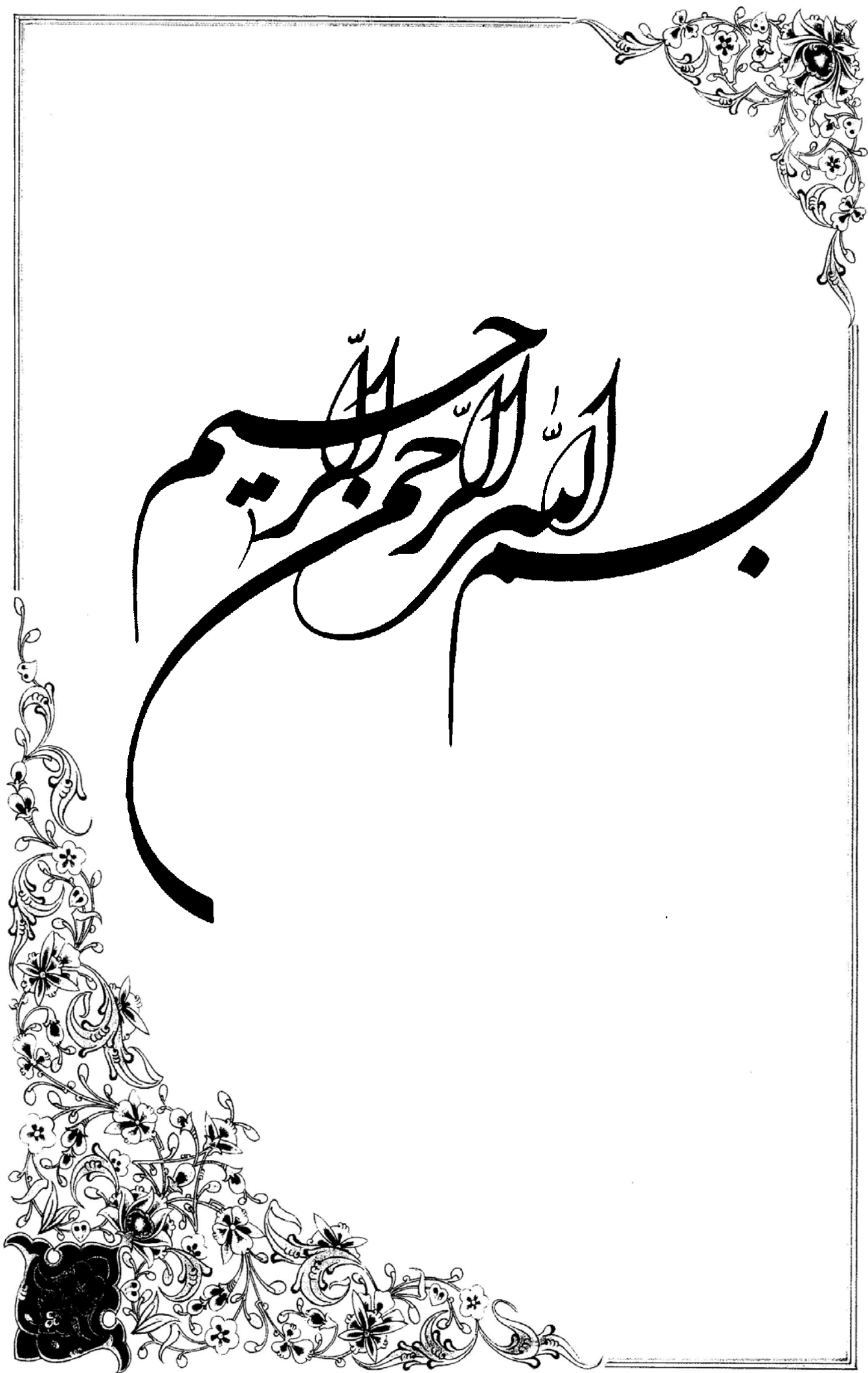

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم

گروه شیمی

عنوان: مطالعه ترمو دینامیکی واکنش جانشینی لیگاند ۳-هیدروکسو پیریدین بر روی یک کمپلکس

پلاتین (II)

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در شیمی معدنی

استاد راهنما:

دکتر علیرضا اکبری

استاد مشاور:

دکتر محمد حکیمی

گرد آورنده:

مهدی احمدی

شهریور ۱۳۸۸

دانشگاه پیام نور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ: ۱۳۸۸ / ۷ / ۱۲
شماره: ۸۵۲۸۵۲۰
پیوست:

بسمه تعالی

تصویب نامه پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان: مطالعه ترمودینامیکی واکنش جانشینی ۳-هیدروکسو پیریدین بر روی یک کمپلکس پلاتین (II) که توسط آقای مهدی احمدی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته شیمی معدنی مرکز مشهد تهیه و به هیأت داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد.

تاریخ دفاع: ۸۸/۶/۲۴
نمره: ۱۰۹۰۰۰
درجه ارزشیابی: عالی

اعضای هیأت داوران:

نام و نام خانوادگی:	هیأت داوران	مرتبۀ علمی	امضاء
دکتر علیرضا اکبری	استاد راهنما	استادیار	
دکتر محمد حکیمی	اسناد مشاور	دانشیار	
دکتر محمود دلار	استاد داور	استادیار	
دکتر عبدالحسین مسعودی	نماینده گروه آموزشی	استادیار	

مشهد: خیابان امام خمینی ۴۰ - صندوق پستی ۹۱۹ تلفن: ۸۵۲۸۵۲۸ (۰۵۱۱)
دورنگار: ۸۵۲۸۵۲۰ (۰۵۱۱) پست الکترونیک: mashhad@pnu.ac.ir

دانشگاه پیام نور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ: ۱۳۸۸/۷/۱۴
شماره: ۸۱/۱۳۸
پیوست:

بسمه تعالی

صورتجلسه دفاع از پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان: مطالعه ترمودینامیکی واکنش جانشینی ۳-هیدروکسو پیرویدین بر روی ینک کامپلکس پلاتین (II) که توسط آقای مهدی احمدی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته شیمی معدنی مرکز مشهد تهیه و به هیأت داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد.

تاریخ دفاع: ۸۸/۶/۲۴ نمره: ۱۹... (در زبرج) درجه ارزشیابی: ...

اعضای هیأت داوران:

نام و نام خانوادگی:	هیأت داوران	مرتبۀ علمی	امضاء
دکتر علیرضا اکبری	استاد راهنما	استادیار	
دکتر محمد حکیمی	استاد مشاور	دانشیار	
دکتر محمود دلار	استاد داور	استادیار	
دکتر عبدالحسین مسعودی	نماینده گروه آموزشی	استادیار	

دشنهد: خیابان امام خمینی ۴۰ - صندوق پستی ۹۱۹ تلفن: ۸۵۲۸۵۲۸ (۰۵۱۱)
دورنگار: ۸۵۲۸۵۲۰ (۰۵۱۱) پست الکترونیک: mashhad@pnu.ac.ir

تشکر و قدر دانی:

سپاس و ستایش خداوند بزرگ و یکتا را که در پرتو لطف و عنایت بیکرانش اجرا و تدوین این پایان نامه میسر شد.

اجرا و تدوین این پایان نامه مدیون راهنمایی، مساعدت، هم فکری و مساعدت عزیزانی می باشد که بی تردید بدون آنان طی این طریق با مشکلات بسیار همراه بود. لذا بر خود می دانم که نهایت سپاسگذاری خود را از کلیه سرورانی که مرا در مراحل مختلف این پروژه یاری فرمودند ابراز نمایم. از استاد ارجمند جناب آقای دکتر علی رضا اکبری که همواره با سعه صدر و راهنماییهای ارزنده راهگشای این تحقیق بوده اند صمیمانه تشکر می نمایم و ایشان را به پاس زحمت های بی دریغشان می ستایم و بزرگواریشان را ارج می نهم.

از استاد ارجمند جناب آقای دکتر محمود دلاور که زحمت مطالعه این پایان نامه را متقبل شدند بی نهایت سپاسگذارم.

و در نهایت کلیه دوستان و عزیزانی که در این دوره مرا یاری رساندند و کمک است سهوا نامشان از قلم افتاده باشد پوزش خواسته و سپاسگذاری می نمایم.

مهدی احمدی

شهریور ۱۳۸۸

ساده و بی ریا

پیشکش به ساحت:

پدرم که:

برایم تجسم تلاش و زندگی بود. هم او که گفتمش بمان و نماند.

مادرم که:

دستم گرفت و پا به پا برد.

برادر ها و خواهران عزیزم که:

در مسیر پرفراز و نشیب زندگی ام همواره سنگ صبور و پشتیبان من بوده اند.

و حضور زلال همه عزیزانی که هستند و در این دنیای کوچک خویشاوندی نزدیکی از عشق(ع) با هم داریم.

فهرست

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول.....
۲.....	مقدمه
۲.....	۱-۱ سینتیک و ترمو دینامیک واکنش های شیمیایی.....
۳.....	۲-۱) عوامل موثر بر پایداری ترمو دینامیکی کمپلکس ها.....
۴.....	۱-۲-۱ اثر حلال بر پایداری کمپلکس ها.....
۶.....	۱-۲-۲ اثر قدرت یونی بر ثابت پایداری کمپلکس ها.....
۷.....	۱-۲-۳ اثر pH و دما بر روی ثابت پایداری.....
۷.....	۱-۲-۴ ماهیت لیگاند.....
۸.....	۱-۲-۵ اثر کی لیت بر روی ثابت پایداری کمپلکس ها.....
۸.....	۱-۲-۶ اثر فضائی بر روی ثابت پایداری.....
۹.....	۱-۲-۷ اثر پتانسیل یونش و الکترو نگاتیوی بر روی ثابت پایداری.....
۹.....	۱-۳ روشهای تعیین ثابت پایداری کمپلکس.....
۱۱.....	۱-۳-۱ روش اسپکترو فوتو متری (UV-VIS).....

- ۱-۳-۱-۱ روش تغییرات پیوسته (روش جاب)..... ۱۲
- ۱-۳-۱-۲ روش نسبت مولی ۱۳
- ۱-۳-۱-۲ روش انحلال پذیری..... ۱۵
- ۱-۳-۱-۳ روش تبادل یون..... ۱۵
- ۱-۳-۱-۴ طیف سنجی IR..... ۱۶
- ۱-۳-۱-۵ روش های پتانسیو متری..... ۱۶
- ۱-۴-۱-۴ واکنش های جانشینی..... ۱۷
- ۱-۴-۱-۱ مکانیسم واکنشهای استخلافی..... ۱۸
- ۱-۴-۱-۲ واکنش های استخلافی در کمپلکس های مسطح مربعی..... ۱۹
- ۱-۴-۱-۳ بررسی مکانیسم واکنش های استخلافی در کمپلکس های مسطح مربعی..... ۲۰
- ۱-۴-۱-۴ فاکتور های موثر بر واکنش پذیری کمپلکس های مسطح مربعی..... ۲۲
- ۱-۴-۱-۴-۱ اثر گروه وارد شونده..... ۲۳
- ۱-۴-۱-۴-۲ تاثیر گروه های دیگر موجود در کمپلکس..... ۲۵
- ۱-۴-۱-۴-۲-۱ اثر ترانس..... ۲۵
- ۱-۴-۱-۴-۲-۱-۱ نفوذ ترانس..... ۲۵

۲۶.....۱-۴-۲-۱-۲-۱ اثر ترانس.....

۲۷.....۱-۴-۲-۲-۲ اثر سیس.....

۲۷.....۱-۴-۲-۳-۲ اثر گروه ترک کننده.....

۲۸.....۱-۴-۲-۴-۲ اثر اتم مرکزی.....

۲۹..... فصل دوم: روش آزمایشگاهی.....

۳۰..... ۱-۲ مواد مصرفی.....

۳۰..... ۲-۲ وسایل و دستگاه مورد نیاز.....

۳۱..... ۳-۲ تنظیم دستگاه.....

۳۱..... ۴-۲ روش تعیین محدوده طول موج مناسب.....

۳۳..... ۵-۲ روش انجام آزمایش در دمای 15°C در حلال استون.....

۳۸..... فصل سوم: بحث و نتیجه گیری.....

۱-۳ بررسی ترمو دینامیکی واکنش جانشینی لیگاند ۳-هیدروکسو پیریدین بر روی کمپلکس

پلاتین (II) به فرمول $[\text{Pt}(\text{p-Tol})_2(\text{SMe})_2]$ در حلال استون..... ۳۹

۳۹..... ۱-۳-۱ مقدمه.....

۳۹..... ۳-۱-۲: نتایج آزمایش واکنش در دمای 15°C

- ۴۰.....Kaliedagraph با استفاده از نرم افزار Kaliedagraph ۳-۱-۳ بدست آوردن K_{eq} با استفاده از نرم افزار
- ۴۲..... $15^{\circ}C$ در دمای ثابت تعادل در دمای $15^{\circ}C$ ۳-۱-۲-۱ تعیین ثابت تعادل در دمای
- ۴۳..... ΔS° و ΔH° ترمو دینامیکی ΔS° و ΔH° ۳-۱-۴ طریقۀ بدست آوردن مقادیر ترمو دینامیکی
- ۴۳..... $17^{\circ}C$ در دمای واکنش در دمای $17^{\circ}C$ ۳-۱-۵: نتایج آزمایش واکنش در دمای
- ۴۷..... $17^{\circ}C$ در دمای K_{eq} تعیین K_{eq} در دمای $17^{\circ}C$ ۳-۱-۵-۱ تعیین K_{eq} در دمای
- ۴۸..... $20^{\circ}C$ در دمای واکنش در دمای $20^{\circ}C$ ۳-۱-۶: نتایج آزمایش واکنش در دمای
- ۵۰..... $20^{\circ}C$ در دمای K_{eq} تعیین K_{eq} در دمای $20^{\circ}C$ ۳-۱-۶-۱ تعیین K_{eq} در دمای
- ۵۱..... $30^{\circ}C$ در دمای واکنش در دمای $30^{\circ}C$ ۳-۱-۷: نتایج آزمایش واکنش در دمای
- ۵۳..... $30^{\circ}C$ در دمای K_{eq} تعیین K_{eq} در دمای $30^{\circ}C$ ۳-۱-۷-۱ تعیین K_{eq} در دمای
- ۵۴..... $30^{\circ}C$ در دمای K_{eq} تعیین K_{eq} در دمای $30^{\circ}C$ ۳-۱-۸ نمودار Overlay مربوط به واکنش مورد بررسی در حلال استون
- ۵۵..... $30^{\circ}C$ در دمای K_{eq} تعیین K_{eq} در دمای $30^{\circ}C$ ۳-۱-۹ محاسبه پارامترهای ترمو دینامیکی واکنش جانشینی مورد بررسی در حلال استون
- ۵۷..... $13^{\circ}C$ در دمای واکنش در دمای $13^{\circ}C$ ۳-۲-۲ بررسی ترمو دینامیکی واکنش جانشینی لیگاند ۳-هیدروکسو پیریدین بر روی کمپلکس پلاتین (II) به فرمول $cis-[Pt(p-Tol)_2(SMe)_2]$ در حلال بنزن
- ۵۷.....مقدمه ۳-۲-۱ مقدمه
- ۵۷..... $13^{\circ}C$ در دمای واکنش در دمای $13^{\circ}C$ ۳-۲-۲: نتایج آزمایش واکنش در دمای
- ۶۰..... $13^{\circ}C$ در دمای K_{eq} تعیین K_{eq} در دمای $13^{\circ}C$ ۳-۲-۲-۱ تعیین K_{eq} در دمای

- ۳-۲-۳: نتایج آزمایش واکنش در دمای 15°C ۶۱
- ۱-۳-۲-۳ تعیین K_{eq} در دمای 15°C ۶۲
- ۴-۲-۳: نتایج آزمایش در دمای $17/5^{\circ}\text{C}$ ۶۵
- ۱-۴-۲-۳ تعیین K_{eq} در دمای $17/5^{\circ}\text{C}$ ۶۳
- ۵-۲-۳: نتایج آزمایش واکنش در دمای 20°C ۶۵
- ۱-۵-۲-۳ تعیین K_{eq} در دمای 20°C ۶۶
- ۶-۲-۳ نمودار Overlay مربوط به واکنش مورد بررسی در حلال بنزن..... ۶۶
- ۷-۲-۳ محاسبه پارامترهای ترمو دینامیکی واکنش جانشینی مورد بررسی در حلال بنزن..... ۶۷
- ۳-۳ بررسی ترمو دینامیکی واکنش جانشینی لیگاند ۳-هیدروکسو پیریدین بر روی کمپلکس پلاتین (II) به فرمول $cis-[Pt(p-Tol)_2(SMe)_2]$ در حلال اتانول..... ۶۹
- ۱-۳-۳ مقدمه..... ۶۹
- ۲-۳-۳: نتایج آزمایش در دمای 17°C ۶۹
- ۱-۲-۳-۳ تعیین K_{eq} در دمای 17°C ۷۲
- ۳-۳-۳: نتایج آزمایش واکنش در دمای 20°C ۷۳
- ۱-۳-۳-۳ تعیین K_{eq} در دمای 20°C ۷۵
- ۴-۳-۳: نتایج آزمایش واکنش در دمای 25°C ۷۶

۷۷ 25°C در دمای K_{eq} تعیین ۱-۴-۳-۳
۷۷ 30°C در دمای واکنش و نتایج آزمایش ۵-۳-۳
۷۸ 30°C در دمای K_{eq} تعیین ۱-۵-۳-۳
۷۹ Overlay نمودار مربوط به واکنش مورد بررسی در حلال اتانول ۶-۳-۳
۸۰ محاسبه پارامترهای ترمودینامیکی واکنش جانشینی مورد بررسی در حلال اتانول ۷-۳-۳
۸۲ اثر دما بر روی ثابت تعادل ۸-۳-۳
۸۳ نتیجه گیری در خصوص تعویض حلال ۹-۳-۳
۸۶ شناسایی کمپلکس $cis-[Pt(p-Tol)_2(C_6H_5NO)_2]$ ۴-۳-۳
۹۰References

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱ نمودار تغییرات پیوسته مربوط به یک کمپلکس با نسبت ۱,۱..... ۱۲
- شکل ۱-۲ نمودار نسبت مولی مربوط به یک کمپلکس با نسبت استوکیو متری ۱:۱..... ۱۴
- شکل ۱-۳: شمای کلی نمودار انرژی بر حسب پیشرفت واکنش..... ۱۹
- شکل ۱-۴: مسیر های پیوستنی واکنشهای جانشینی لیگاند در کمپلکس های مسطح مربعی..... ۲۱
- شکل ۱-۵: ویژگی دو مسیر واکنش در مکانسیم پیوستنی..... ۲۲
- شکل ۱-۶ مقایسه ضریب های S برای دو کمپلکس cis و trans..... ۲۴
- شکل ۱-۷ ضعیفتر شدن پیوند ترانس در نتیجه جایگزین شدن لیگاند قطبش پذیرتر..... ۲۶
- شکل ۱-۸ لیگاند پذیرنده π در موقعیت ترانس سبب تغییر پذیری شده است..... ۲۷
- شکل ۱-۹: اثر گروه ترک کننده در واکنشهای جانشینی..... ۲۷
- شکل ۱-۲: نمودار جذب بر حسب طول موج (nm)..... ۳۲
- شکل ۲-۲: تغییرات جذب بر حسب طول موج در دمای 15°C در حلال استون..... ۳۵
- شکل ۲-۳: نمودار جذب بر حسب لیگاند افزوده شده قبل از فیتینگ..... ۳۷
- شکل ۱-۳ نمودار فیت جذب در دمای 15°C ۴۲
- شکل ۲-۳ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 17°C در حلال استون..... ۴۴

- شکل ۳-۳ نمودار جذب بر حسب مولاریته لیگاند قبل از فیتاسیون در دمای 17°C و در طول موج های مختلف..... ۴۶
- شکل ۳-۵ نمودار جذب بر حسب مولاریته لیگاند بعد از فیتاسیون در دمای 17°C ۴۷
- شکل ۳-۶ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 20°C ۴۸
- شکل ۳-۷ نمودار جذب بر حسب غلظت قبل از فیتاسیون در دمای 20°C و در طول موج های مختلف..... ۵۰
- شکل ۳-۸ منحنی جذب بر حسب غلظت قبل و بعد از فیتاسیون در دمای 20°C ۵۱
- شکل ۳-۹ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 30°C ۵۱
- شکل ۳-۱۰ نمودار جذب بر حسب غلظت لیگاند قبل از عمل فیتاسیون در دمای 30°C ۵۳
- شکل ۳-۱۱ نمودار جذب بر حسب غلظت قبل و بعد از عمل فیتاسیون در دمای 30°C ۵۴
- شکل ۳-۱۲ نمودار Overly واکنش $\text{cis-[Pt}(p\text{-Tol})_2(\text{SMe}_2)_2]$ با لیگاند ۳-هیدروکسو پیریدین در طول موج 330 nm و در دماهای مختلف در حلال استون..... ۵۵
- شکل ۳-۱۳ نمودار LnKeq بر حسب $1/T$ در حلال استون و در دماهای مختلف..... ۵۶
- شکل ۳-۱۴ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 13°C و در حلال بنزن..... ۵۹
- شکل ۳-۱۵ نمودار جذب بر حسب غلظت لیگاند افزوده شده و نمودار فیت و واکنش در دمای 13°C ۶۰
- شکل ۳-۱۶ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 15°C ۶۱

- شکل ۳-۱۷ نمودار جذب بر حسب غلظت لیگاند افزوده شده و نمودار فیت واکنش در دمای 15°C ۶۲
- شکل ۳-۱۸ نمودار جذب بر حسب طول موج در دمای $17/5^{\circ}\text{C}$ ۶۳
- شکل ۳-۱۹ نمودار جذب بر حسب غلظت لیگاند افزوده شده و نمودار فیت واکنش در دمای $17/5^{\circ}\text{C}$ ۶۴
- شکل ۳-۲۰ نمودار جذب بر حسب طول موج در دمای 20°C ۶۵
- شکل ۳-۲۱ نمودار جذب بر حسب غلظت لیگاند افزوده شده و نمودار فیت واکنش در دمای 20°C ۶۶
- شکل ۳-۲۲ Overly مرتبط به واکنش ۳-هیدروکسو پیریدین با کمپلکس پلاتین (II) در حلال بنزن و در دماهای مختلف..... ۶۷
- شکل ۳-۲۳ نمودار LnK_{eq} بر حسب $1/T$ در طول موج اختصاصی 330nm ۶۸
- شکل ۳-۲۴ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 17°C و در اتانول..... ۷۲
- شکل ۳-۲۵ نمودار جذب بر حسب مولاریته لیگاند در دمای 17°C ۷۳
- شکل ۳-۲۶ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 20°C ۷۴
- شکل ۳-۲۷ نمودار جذب بر حسب مولاریته لیگاند در دمای 20°C ۷۵
- شکل ۳-۲۸ نمودار جذب بر حسب طول موج در دمای 25°C و در حلال اتانول..... ۷۶
- شکل ۳-۲۹ نمودار جذب بر حسب مولاریته لیگاند در دمای 25°C ۷۷
- شکل ۳-۳۰ نمودار جذب بر حسب طول موج (nm) در دمای 30°C ۷۸
- شکل ۳-۳۱ نمودار جذب بر حسب مولاریته لیگاند در دمای 30°C ۷۹

شکل ۳-۳۲ نمودار Overly واکنش مورد بررسی در دماهای مختلف و در طول موج ۳۳۰ نانومتر..... ۸۰

شکل ۳-۳۳ نمودار $\ln K_{eq}$ بر حسب $1/T$ در حلال اتانول و در دماهای مختلف..... ۸۱

شکل ۳-۳۴ طیف FTIR مربوط به کمپلکس $[\text{Pt}(p\text{-Tol})_2(\text{SMe})_2]$ cis-..... ۸۷

شکل ۳-۳۵ طیف FTIR مربوط به لیگاند ۳- هیدروکسو پیریدین..... ۸۷

شکل ۳-۳۶ طیف FTIR مربوط به کمپلکس $[\text{Pt}(p\text{-Tol})_2(\text{C}_6\text{H}_5\text{NO})_2]$ cis-..... ۸۸

شکل ۳-۳۷ طیف الکترونی مربوط به کمپلکس $[\text{Pt}(p\text{-Tol})_2(\text{C}_6\text{H}_5\text{NO})_2]$ cis-..... ۸۸

شکل ۳-۳۸ طیف رزنانس مغناطیس هسته مربوط به کمپلکس $[\text{Pt}(p\text{-Tol})_2(\text{C}_6\text{H}_5\text{NO})_2]$ cis- گرفته شده

توسط دستگاه ۵۰۰MHZ..... ۸۹

شکل ۳-۳۹ طیف گسترش یافته رزنانس مغناطیس هسته مربوط به کمپلکس $[\text{Pt}(p\text{-Tol})_2(\text{C}_6\text{H}_5\text{NO})_2]$ cis-

گرفته شده توسط دستگاه ۵۰۰MHZ..... ۸۹

فهرست جداول

- جدول ۱-۱ فاکتور تمایز نوکلئوفیلی..... ۲۴
- جدول ۲-۱ اثر لیگاند ترانس در واکنش جانشینی لیگاند Cl^- در کمپلکس $trans-[PtCl(PEt_3)_2L]$ ۲۵
- جدول ۱-۲: جدول مورد نیاز برای تنظیم حجم های مورد نیاز در هر افزایش از لیگاند..... ۳۴
- جدول ۲-۲: روند تغییرات جذب در طول موج های مختلف..... ۳۶
- جدول ۱-۳: روند تغییرات جذب در طول موج های مختلف در حلال استون و دمای $17^\circ C$ ۴۵
- جدول ۲-۳: روند تغییرات جذب در طول موج های مختلف در دمای $20^\circ C$ ۴۹
- جدول ۳-۳: روند تغییرات جذب در دمای $30^\circ C$ و در طول موج های مختلف..... ۵۲
- جدول ۴-۳: مقادیر K_{eq} بدست آمده در حلال استون و در دماهای مختلف..... ۵۶
- جدول ۵-۳: مقادیر K_{eq} حاصل از واکنش جانشینی مورد بررسی در حلال بنزن..... ۶۷
- جدول ۶-۳: مقادیر حجمی مورد نیاز لیگاند در هر مرحله از تزریق..... ۷۰
- جدول ۷-۳: مقادیر K_{eq} حاصل از واکنش جانشینی مورد بررسی در حلال اتانول..... ۸۱

جدول ۳-۸ مقادیر ثابت تعادل در حلال های مختلف و در دما های مختلف..... ۸۲

جدول ۳-۹ مقدار ΔH° محاسبه شده در حلال های مختلف..... ۸۳

جدول ۳-۱۰ پارامترهای ترمو دینامیکی محاسبه شده در حلال های بنزن، استون و اتانول..... ۸۴

جدول ۳-۱۱ پارامترهای ترمو دینامیکی محاسبه شده در حلال های بنزن، استون و اتانول..... ۸۴

جدول علائم اختصاری

مفهوم	علامت اختصاری
عدد دهنده گی حلال	DN
استیل استوناتو	acac
مرحله تعیین کننده سرعت	RDS
دی متیل فرم آمید	DMF
دی متیل سولفوکسید	DMSO
آنتروپی	ΔS°
آنتالپی	ΔH°
انرژی آزاد	ΔG°
پارا تولیل	<i>p</i> -Tol
نمودار کلی	Overly
میکرولیتتر	μL
ثابت تعادل	K_{eq}
غلظت مولی فلز	M_L

چکیده

واکنشهای جایگزینی تعادلی کمپلکس های پلاتین از فرایندهای اساسی در شیمی فلزات واسطه می باشند و مخصوصا واکنش آنها با لیگندهای بیولوژیکی نیتروژن دهنده مورد توجه است. با توجه به این موضوع واکنش جانشینی لیگاند ۳-هیدروکسو پیریدین بر روی کمپلکس پلاتین (II) در این تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است. در این تحقیق از تکنیک اسپکتروسکوپی (uv)، با استفاده از روش نسبت مولی، برای تعیین ثابت تعادل واکنش مورد نظر استفاده شده است. رسم تمامی نمودارها و محاسبه پارامترهای ترمودینامیکی توسط نرم افزار خاصی به نام KaleidaGraph صورت گرفته است. اندازه گیری ها در غلظت ثابت کمپلکس و در غلظت متغییر لیگاند صورت پذیرفته است. واکنش جانشینی مورد نظر در حلال های بنزن، اتانول و استون مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به وابستگی تشکیل کمپلکس ها به درجه حرارت، مقادیر ترمودینامیکی ΔH° و ΔS° مربوط به واکنش تشکیل کمپلکس در حلال های فوق ذکر تعیین شده است. در تمامی موارد با افزایش دما مقدار ثابت تعادل ترمودینامیکی بدست آمده بزرگتر نیز افزایش نشان داده است. در همه موارد، تشکیل کمپلکس ها از نظر آنتالپی نامناسب و از نظر آنتروپی مساعد است. مقدار تغییرات انرژی آزاد گیبس در دمای 25°C در هر سه حلال کار شده منفی بدست آمده است که نشان از خود به خودی بودن واکنش در دمای اتاق دارد. از طرف دیگر مقدار ثابت پایداری کمپلکس فوق با افزایش ثابت دی الکتریک حلال ها کاهش یافته که این با عدد دهندگی حلال ها ارتباط دارد، به عبارت دیگر با افزایش عدد دهندگی حلال مقدار ثابت پایداری کمپلکس کاهش یافته است.